

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2022 року

“ 02 ” 09

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАЛІНГВІСТИКА

для студентів

спеціальності
освітнього рівня
спеціалізації
освітньої програми

035 Філологія
другого (магістерського)
035.01 Українська мова та література
035.01.03 Прикладна філологія

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2864/22
Жильцов
(підпис)
« 02 » 09 2022

Київ – 2022

Розробник: Тетяна Видайчук, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач: Тетяна Видайчук, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови
Протокол від " 2 " 09 2022 р. № 2

Завідувач кафедри Михайло ВІНТОНІВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником проєктної групи)
      .   .2022 р.

Гарант освітньої програми (керівник проєктної групи) Сніжана ЖИГУН

Робочу програму перевірено

01 . 09 .2022 р.

Заступник декана Світлана ГОРОБЕЦЬ

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. _____ (_____), « _____ » _____

на 2024/2025 н.р. _____ (_____), « _____ » _____

р., протокол № _____

р., протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	заочна
Медіалінгвістика	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	4 /120
Курс	1 (другий (магістерський) рівень)
Семестр	1
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, у тому числі:	120
Аудиторні	16
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	104
Форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом дисципліни «Медіалінгвістика» є функціонування мови в сфері масової комунікації. Метою цієї галузі є дослідження складної та динамічної взаємодії використання спектру методів текстової обробки, від системного аналізу та контент аналізу до логічного, емпіричного та соціолінгвістичного.

Метою дисципліни «Медіалінгвістика» є знайомство з однією з новітніх галузей лінгвістичного знання, націленої на комплексне вивчення сучасного медіатексту й медіадискурсу.

Завдання дисципліни:

- *аналіз* медійного тексту у лінгвостилістичному аспекті; оволодіння технікою комплексної правки медійного тексту;
- *уміння* робити коректорську правку різних типів і жанрів медійних текстів;
- *аналіз* різного типу мовленнєвих помилок в усному й писемному медійному тексті (лексичних, морфологічних та синтаксичних);
- *набуття навичок* професійно працювати з медійним текстом, оброблювати і підбирати довідково-інформаційний матеріал.

Під час вивчення дисципліни студенти, майбутні фахівці в галузі філології **набувають таких програмних компетентностей:**

ІК – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу, в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

ЗК 1 – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 3 – здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 4 – уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК 7 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 9 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК 10 – здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ФК 1 – здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах;

ФК 3 – здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки;

ФК 4 – здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;

ФК 6 – здатність застосовувати поглиблені знання з української мови і літератури для вирішення професійних завдань;

ФК 7 – здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології;

ФК 8 – усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Навчання за дисципліною спрямоване на отримання таких *програмних результатів*:

РН-3 – застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі;

РН-4 – оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

РН-5 – знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня;

РН-6 – застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації;

РН-7 – аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці;

РН-9 – характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації;

РН-11 – здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;

РН-16 – використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна		Самостійна
		лекції	практичні	
Змістовий модуль I. Теоретичні питання медіалінгвістики				
Тема 1. Медіалінгвістика як напрям сучасного мовознавства	14	2	-	12
Тема 2. Історія становлення медіалінгвістики	10	-	-	10
Тема 3. Медіатекст і медіадискурс	12	2	-	10
Тема 4. Лінгвальні та екстралінгвальні фактори медіакомунікації	12	2	-	10
Тема 5. Етичні та гендерні фактори медіакомунікації	12	2	-	10
Разом за модуль I	60	8	-	52
Змістовий модуль II. Практичні питання медіалінгвістики				
Тема 6. Методи аналізу медіатексту	28	-	4	24
Тема 7. Жанри медіатекстів та особливості їх функціонування у сучасному медіапросторі	18	-	2	28
Тема 8. Медіалінгвістичні технології впливу в різних функціонально-жанрових типах медіатекстів	18	-	2	
Разом за модуль II	64	-	8	52
Усього за курс	120	8	8	104

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I.

Теоретичні питання медіалінгвістики

Тема 1. Медіалінгвістика як напрям сучасного мовознавства

Потреба виникнення нового напрямку лінгвістики. Фактори становлення медіалінгвістики (стрімке зростання інформаційно-комунікаційних технологій; формування та розвиток єдиного інформаційного простору як нового віртуального середовища текстового спілкування; становлення та наукове осмислення поняття «мова ЗМК», визначення його функціонально-стилістичних особливостей та внутрішньої структури; усвідомлення необхідності застосування інтегрованого підходу до вивчення медіамови, що ґрунтується на об'єднанні спільних зусиль представників різних гуманітарних дисциплін). Предмет і об'єкт медіалінгвістичних досліджень. Актуальні проблеми медіалінгвістики. Фокус питань медіалінгвістики (роль ЗМК в динаміці мовних процесів; функціонально-стилістичний статус медіа мовлення; медіатекст як базова категорія медіалінгвістики; методи дослідження текстів масової комунікації; аналіз лінгвостилістичних ознак основних типів і жанрів медіатекстів).

Тема 2. Історія становлення медіалінгвістики

Термін «медіалінгвістика» у статті Джона Корнера «The Scope of Media Linguistics» (1998 р., Велика Британія).

Медіалінгвістичні студії Американського континенту. Концепція єдиного інформаційного простору (США). Теорія когнітивного дисонансу у медіадискурсі (США) Філософія масової комунікації (Канада). Соціологія масової комунікації (Канада).

Медіалінгвістичні студії Західної Європи. Традиції лінгвістичного аналізу медіатексту у Великій Британії. Концепція «мовного імперіалізму». Критичний аналіз мови ЗМІ. Мульти- та інтердисциплінарний аспекти вивчення мови медіа (Німеччина). Медіалінгвістичні студії у Франції.

Розвиток медіалінгвістики в країнах слов'янського світу. Синкретизм польських досліджень: мова + медіа, медіа + комунікації, лінгвістика + масмедіа, інформація + лінгвістика. Нові напрямодосліджень: медіазнавство, пресознавство, медіастилістика.

Історія медіалінгвістики в Україні. В Україні термін «медіалінгвістика» до наукового обігу був уведений Л.І. Шевченко. (Школа КНУ імені Тараса Шевченка, Д.В. Дергач та Д.Ю. Сизонов). Дослідження у сфері медіалінгвістики: Т.Ю. Ковалевська, О.О. Селіванова, Н.В. Слухай, Н.П. Шумарова, М.Л. Штельмах, С.Г. Чемеркін, О.А. Стишов, Л.Ф. Компанцева, Д.Х. Баранник та ін.

Тема 3. Медіатекст і медіадискурс

Медіадискурс – глобальна універсальна категорія сучасного комунікативно-інформаційного дискурсу, в якій відбиваються актуальні настрої суспільства щодо різних сфер діяльності – політики, економіки, культури тощо (Д. Сизонов). Типи медіадискурсу.

Ознаки медіадискурсу:

- групова співвіднесеність (адресант поділяє погляди своєї групи);
- публічність (відкритість, орієнтованість на масового адресата);
- полемічна зорієнтованість (створення полілогу з подальшою дискусією);
- інсценування і масова спрямованість (вплив на кілька груп реципієнтів одночасно);
- інформаційна глобальність та всеохопність;
- прецедентне місце в геокультурній картині світу.

Медіатекст – різнорівнева структура, яка об'єднує різнопланові вербальні, візуальні, аудіовізуальні та інші компоненти в єдиному смисловому просторі, що відповідає інноваційним настроям у суспільстві (Г. Солганик).

Авторські інтерпретації медіатексту.

Основні характеристики медіатексту. Класифікації медіатекстів.

Тема 4. Лінгвальні та екстралінгвальні фактори медіакомунікації

Медійна комунікація і формування мовних смаків масового реципієнта. Медійна «лінгвістична мода».

Вплив масової комунікації на розвиток мови: (1) наближення мовних форм до масової мовної свідомості, трансформація типізованих образів і стандартів з орієнтацією на традицію, стабільність, доступність і прозорість мовлення; (2) інтелектуалізація літературної мови у стилі масової інформації.

Екстралінгвальні (зовнішньомовні) фактори медіакомунікації: глобалізаційні процеси, (зовнішньомовні) фактори медіакомунікації: глобалізаційні процеси, НТП, розширення геолінгвістичної картини світу, «мовна домінантність», розширення меж комунікативно-інформаційного поля, економія мовних засобів і ресурсів, поява нових медіаканалів та жанрів.

Інтралінгвальні (внутрішньомовні, власнемовні) фактори медіакомунікації: естетизація мови, специфічність стилістичних норм, тиражування мовних одиниць, активізація форм розмовного стилю, тенденція до стирання меж між стилями та жанрами.

Тема 5. Етичні та гендерні фактори медіакомунікації

Етичний критерій як регулятор поведінки медійника. Медійна етика. Журналістська етика.

Нормативні документи: Закон України «Про інформацію» (відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 48, ст.650), Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України», Кодекс професійної етики українського журналіста.

Гендерні ролі та їх відображення в мовній картині світу. Гендерні стереотипи. Мовна дискримінація.

Мова ворожнечі.

Змістовий модуль II.

Практичні питання медіалінгвістики

Тема 6. Методи аналізу медіатексту

Метод медіамоніторингу (прагмалінгвістичний моніторинг).

Метод критичного аналізу.

Метод дискурс-аналізу.

Метод лінгвістичної експертизи медіатексту.

Метод контент-аналізу.

Змістово-логічний метод ЗМІ.

Метод когнітивного аналізу.

Метод лінгвокультурного аналізу.

Тема 7. Жанри медіатекстів та особливості їх функціонування у сучасному медіапросторі

Критерії класифікації медіажанрів (предмет відображення інформаційної дійсності; цільова установка; методи відображення медіакомунікації; формотвірний критерій; мовно-стильова специфіка).

Компоненти медійного тексту: інформаційний привід (повідомлення, факт дійсності, інформаційний сюжет); фрагментарне або ґрунтовне осмислення інформаційної ситуації; прийоми емоційного впливу на аудиторію; жанрові характеристики.

Інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні жанри, жанр реклами, нежанри.
Їх лінгвістична характеристика.

Лінгворекламистика як галузь лінгвістичного вчення.

Тема 8. Медіалінгвістичні технології впливу в різних функціонально-жанрових типах медіатекстів

Лінгвістичні стратегії як прийоми ефективною комунікації. Лінгвістичні тактики як комунікативні прийоми впливу на аудиторію.

Маніпулятивні стратегії викривлення інформації, групової ідентифікації, імунізації висловлювань, модифікації локутивної сили, вербального ультиматуму, позитивного падавання інформації, маніпулятивного позиціонування, ухилення від істини.

VI. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекцій	1	4	4	-	-
2.	Відвідування практичних занять	1	-	-	4	4
3.	Робота на практичному занятті	10	-	-	4	40
4.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	5	25	6	30
Разом				29		74
Максимальна кількість балів: 103						
Розрахунок коефіцієнта: $103/100 \approx 1$						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль I.

Теоретичні питання медіалінгвістики

Тема 1. Медіалінгвістика як напрям сучасного мовознавства

Завдання 1. Ознайомтеся із працями Л. Шевченко, О. Стишова та Д. Сизонова з аналізу медіалінгвістики як нового філологічного напрямку та виокремте дискусійні питання, актуальні для сучасної теорії медіалінгвістики.

Шевченко, Л.І. (2013). Медіалінгвістика в сучасній Україні: аналіз ситуації. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 26. С. 3–12.

http://nbuv.gov.ua/UJRN/apyl_2013_26_3.

Стишов, О.А., Сизонов, Д.Ю. (2019). Неолінгвістичні ідеї та інноваційні концепції Лариси Шевченко. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 38. С. 8–23.

http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/apul_tip/apul_tip_2019_38.pdf

Тема 2. Історія становлення медіалінгвістики

Завдання 2. Користуючись виданням (Шевченко, Л., Сизонов, Д. (2021). *Теорія медіалінгвістики: підручник*. Київ: ВПЦ «Київський університет». С. 59–95) підготуйте презентацію (до 20 слайдів) про історію медіалінгвістичних досліджень.

Тема 3. Медіатекст і медіадискурс

Завдання 3. Користуючись рекомендованою літературою до курсу дайте коротку письмову відповідь (до 3 абзаців на кожне запитання).

Запитання 1. Сформулюйте домінуючі критерії, що відрізняють поняття медіатексту та медіадискурсу.

Запитання 2. Доведіть, що медіатекст є універсальною категорією медіакомунікації.

Запитання 3. Визначте, які модифікації та зміни інформаційного простору вплинули на появу віртуального медіатексту.

Тема 4. Лінгвальні та екстралінгвальні фактори медіакомунікації

Завдання 4. Розгляньте фактори, що пов'язані та не пов'язані з мовою.

Екстралінгвальні (зовнішньомовні) фактори медіакомунікації: глобалізаційні процеси, (зовнішньомовні) фактори медіакомунікації: глобалізаційні процеси, НТП, розширення геолінгвістичної картини світу, «мовна домінуючість», розширення меж комунікативно-інформаційного поля, економія мовних засобів і ресурсів, поява нових медіаканалів та жанрів.

Інтралінгвальні (внутрішньомовні, власнемовні) фактори медіакомунікації: естетизація мови, специфічність стилістичних норм, тиражування мовних одиниць, активізація форм розмовного стилю, тенденція до стирання меж між стилями та жанрами.

Доберіть із українського медіадискурсу по три приклади реалізації екстралінгвальних та інтралінгвальних чинників. Проаналізуйте дібрані приклади.

Тема 5. Етичні та гендерні фактори медіакомунікації

Завдання 5. Доберіть із українського медіадискурсу по два приклади реалізації гендерних стереотипів, мовної дискримінації та принципів мови ворожнечі.

Змістовий модуль II.

Практичні питання медіалінгвістики

Тема 6. Методи аналізу медіатексту

Завдання 6. На основі наукової публікації Д. Сизонова визначте процедуру застосування різних методів аналізу медіатексту. Укладіть тезовий конспект.

Сизонов, Д. Ю. (2015). Методи лінгвістичного дослідження медіатексту: до проблеми наукової інтерпретації. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 30. С. 53–62. http://nbuv.gov.ua/UJRN/apul_2015_30_7.

Завдання 7. Здійсніть аналіз медіатекстів, застосувавши до кожного тексту свій метод аналізу. (Метод аналізу статті на вибір студента).

Стаття 1 для аналізу: <https://uain.press/interview/inna-rechka-slovo-maye-buty-vilnym-vilnym-bude-jogo-nosij-979160>

Стаття 2 для аналізу: <https://glavcom.ua/kyiv/news/trolleybusi-vigadali-masoni-u-kijevi-zyavilasya-nestandartna-socreklama-pro-vakcinaciyu-491814.html>

Тема 7. Жанри медіатекстів та особливості їх функціонування у сучасному медіапросторі

Тема 8. Медіалінгвістичні технології впливу в різних функціонально-жанрових типах медіатекстів

Завдання 8. Охарактеризуйте медіалінгвістичні особливості новинних жанрів на прикладі новинного повідомлення (аналіз статті за вибором студента)

Завдання 9. Охарактеризуйте медіалінгвістичні особливості аналітичних жанрів на прикладі огляду або аналітичного інтерв'ю (аналіз статті за вибором студента)

Завдання 10. Медіалінгвістичні особливості нежанрів медіатекстів на прикладі допису у соціальних мережах, блогу або чату.

Завдання 11. Медіалінгвістичні особливості різних функціонально-жанрових типів медіатекстів: реклама (аналіз статті за вибором студента).

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I.			
Теоретичні питання медіалінгвістики			
Тема 1. Медіалінгвістика як напрям сучасного мовознавства	конспект тез	5	II-III
Тема 2. Історія становлення медіалінгвістики	презентація	5	IV
Тема 3. Медіатекст і медіадискурс	коротка письмова відповідь	5	V
Тема 4. Лінгвальні та екстралінгвальні фактори медіакомунікації	коротка письмова відповідь	5	VI
Тема 5. Етичні та гендерні фактори медіакомунації	коротка письмова відповідь	5	VII
Разом за змістовий модуль: 25 балів			
Змістовий модуль I.			
Практичні питання медіалінгвістики			
Тема 6. Методи аналізу медіатексту	конспект тез + коротка письмова відповідь	5*2	IX-X
Тема 7. Жанри медіатекстів та особливості їх функціонування у сучасному медіапросторі Тема 8. Медіалінгвістичні технології впливу в різних функціонально-жанрових типах медіатекстів	коротка письмова відповідь + відповідь на практичному занятті	5*4	XI-XV
Разом за змістовий модуль: 30 балів			
Разом за курс: 55 балів			

Критерії оцінювання самостійної роботи

Максимальна кількість балів за одне завдання або завдання за однією з тем – 5 балів

Оцінка за п'ятибальною шкалою	Значення оцінки
5 балів	студент глибоко та міцно засвоїв матеріал; наводить теоретично і практично правильні, обґрунтовані коментарі; проводить грамотний та чітко структурований аналіз мови медіа; самостійно здійснює узагальнення і висновки; вичерпно, послідовно, грамотно оформив самостійно виконані завдання (оцінка "відмінно").
4 бали	студент добре знає матеріал, але допускає незначні помилки в аналізі мови медіа, які за допомогою викладача швидко виправляє; здатен здійснювати лінгвістичний аналіз, самостійно робити висновки; успішно виконав та оформив самостійну роботу з незначною кількістю помилок (оцінка "добре").
3 бали	виконано не всі завдання; студент припускається грубих помилок, які самостійно не може виправити; недостатньо правильно і грамотно оформлено результати аналізу; рівень розуміння матеріалу студентом можна визначити як поверхневий (оцінка "задовільно").
1 – 2 бали	студент засвідчує фрагментарне знання матеріалу, не може здійснити аналіз мови медіа; наявна значна кількість суттєвих помилок у змісті та оформленні (оцінка "незадовільно").

6.4. Форма проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма семестрового контролю – залік.

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

6.5 Орієнтовний перелік тем для семестрового контролю

1. Медіалінгвістика як неонапрямок сучасного мовознавства
2. Актуальні проблеми медіалінгвістики
3. Медіадискурс та медіатекст
4. Лінгвістичні стратегії і тактики сучасної медіакомунікації
5. Методи аналізу медіатексту (загальна характеристика)
6. Метод медіамоніторингу (прагмалінгвістичний моніторинг).
7. Метод критичного аналізу.
8. Метод дискурс-аналізу.
9. Метод лінгвістичної експертизи медіатексту.
10. Метод контент-аналізу.
11. Змістово-логічний метод ЗМІ.
12. Метод когнітивного аналізу.
13. Метод лінгвокультурного аналізу.
14. Медіалінгвістичні студії закордоном
15. Медіалінгвістика в Україні
16. Лінгвальні та екстралінгвальні фактори медіакомунікації
17. Етичні та гендерні фактори медіакомунікації
18. Критерії класифікації медіажанрів

18. Інформаційні жанри медіа в мовознавчій інтерпретації
19. Аналітичні жанри медіа в лінгвістичному аналізі
20. Художньо-публіцистичні жанри медіа
21. Жанри реклами в лінгвістичній аспектології
22. Лінгворекламистика як галузь лінгвістичного вчення
23. Нові жанри медіа в суспільній комунікації

6.6 Шкала відповідності оцінок

Таблиця

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Результати навчання студентів щодо опанування навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою. Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за такою схемою:

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90-100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	82-89 балів	добре
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75-81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69-74 балів	задовільно
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60-68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного опрацювання	35-59 балів	незадовільно
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1-34 балів	

**7. Навчально-методична карта дисципліни
«Медіалінгвістика»**

лекції – 8 год., практичні заняття – 8 год., самостійна робота – 104 год.,
семестровий контроль – залік

Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II		
Назва модуля	Теоретичні питання медіалінгвістики					Практичні питання медіалінгвістики		
Кількість балів за модуль	29 балів					74 бали		
Теми лекційних занять	Тема 1. Медіалінгвістика як напрям сучасного мовознавства (1 бал)	Тема 2. Історія становлення медіалінгвістики (0 балів)	Тема 3. Медіатекст і медіадискурс (1 бал)	Тема 4. Лінгвальні та екстралінгвальні фактори медіакомунікації (1 бал)	Тема 5. Етичні та гендерні фактори медіакомунікації (1 бал)			
Теми практичних занять						Тема 6. Методи аналізу медіатексту (22 бали)	Тема 7. Жанри медіатекстів та особливості їх функціонування у сучасному медіапросторі (11 балів)	Тема 8. Медіалінгвістичні технології впливу в різних функціонально-жанрових типах медіатекстів (11 балів)
Самостійна робота	25 балів					30 балів		
Підсумковий контроль	Залік							

Рекомендовані джерела

Основна література

1. Сизонов, Д. (2013). Медіатекст та медіадискурс у сучасному медійному просторі. *Studia Linguistica*. Вип. 7. С. 389-392.
2. Сизонов, Д. (2015). Методи лінгвістичного дослідження медіатексту: до проблеми наукової інтерпретації. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 30. С. 53-62.
3. Шевченко, Л. (2013). Медіалінгвістика в сучасній Україні: аналіз ситуації. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 26. С. 3-12.
4. Шевченко, Л., Сизонов, Д. (2021). Теорія медіалінгвістики: підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет».
5. Яцимірська, М. (2018). Медіастилістика: символічні норми та аподиктичність. *Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика*. Вип. 43. С. 262-267.

Додаткова література

6. Видайчук, Т., Видайчук, К. (2021) Маніпулятивні тактики в заголовках сучасних українських інтернет-видань Філологічні студії: збірник наукових праць (17), 21–29. <https://doi.org/10.28925/2311-2425.2021.173>
7. Єрмоленко, С. (2013). Засоби масової комунікації і мовна свідомість сучасного українця. *Культура слова*. Вип. 79. С. 123-125. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kuls_2013_79_18.
8. Ковалевська, Т., Кондратенко, Н., Кутуза, Н. та ін. (2009). Реклама та PR у масовоінформаційному просторі: монографія. Одеса: Астропринт.
9. Колеснікова, І. (2019). Лінгворекламистика: мова сучасної реклами. *Термінологічний вісник*. № 5. С. 170-174. https://iul-nasu.org.ua/pdf/termvisnik/terv_2019_5_24.pdf
10. Компанцева, Л. (2007). Інтернет-комунікація: когнітивно-прагматичний та лінгвокультурологічний аспекти: автореф. дис. д-ра філол. наук. Київ.
11. Компанцева, Л. (2018) Лінгвістична експертиза соціальних мереж. Київ: Медіа Груп.
12. Личковська, О. (2002). Контент-аналіз текстів масової комунікації. Одеса: Астропринт.
13. Мамич, М. (2015). Медіатекст у контенті українського жіночого журналу. *Українська мова*. № 4. С. 125-133.
14. Почепцов, Г. (2017). Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології ХХІ століття: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія».
15. П'ятецька, О. (2019). Сторітелінг як поліфункціональний інструмент сучасної комунікації: мовностилістичні особливості. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 39. С. 106-121.
16. Снитко, О. (2020). Стратегічні наративи у системі механізмів протидії інформаційним впливам. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 40. С. 99-118.
17. Стишов, О. (2003). Динамічні процеси в лексико-семантичній системі та в словотворі української мови кінця ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації): дисертація д-ра філол. наук. Київ.
18. Стишов, О., Сизонов, Д. (2019). Неолінгвістичні ідеї та інноваційні концепції Лариси Шевченко. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. 38. С. 8-23.
19. Тараненко, О. (2021). Андроцентризм у системі мовних координат і сучасний гендерний рух. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
20. Шевченко, Л. (2018). Українська неолінгвістика: пошуковий простір, напрями, проблеми. *Народна творчість та етнологія*. №3. С. 22-30
21. Шевченко, Л., Сизонов, Д. (2017-2020). Нові слова та фразеологізми в українських масмедіа: словник. Київ: ВПЦ «Київський університет».

22. Шумарова, Н. (2019). Роль ЗМК у розвитку мовної ситуації. *Наукові записки Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Том 11. <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1507>)
23. Bogołębska, B. (2010). *Worsowicz. Styl – dyskurs – media*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
24. Shevchenko, L., Syzonov, D. (2019). Electronic Filing System of Language Innovations in Media: Psycholinguistic Metric. *Psycholinguistics*. №26(2). P. 358-376.
25. Shulinova, L., Dergach, D. (2020). Functional variability of the review genre in modern Ukrainian media communication. *Ezikov Svyat*. №18(3). P. 72-87.
26. Syzonov, D. (2021). Concept of Creating an E-Filing System of Language Innovations (Media and Ecological Aspect). *Logos*. №107. P. 145- 154.